

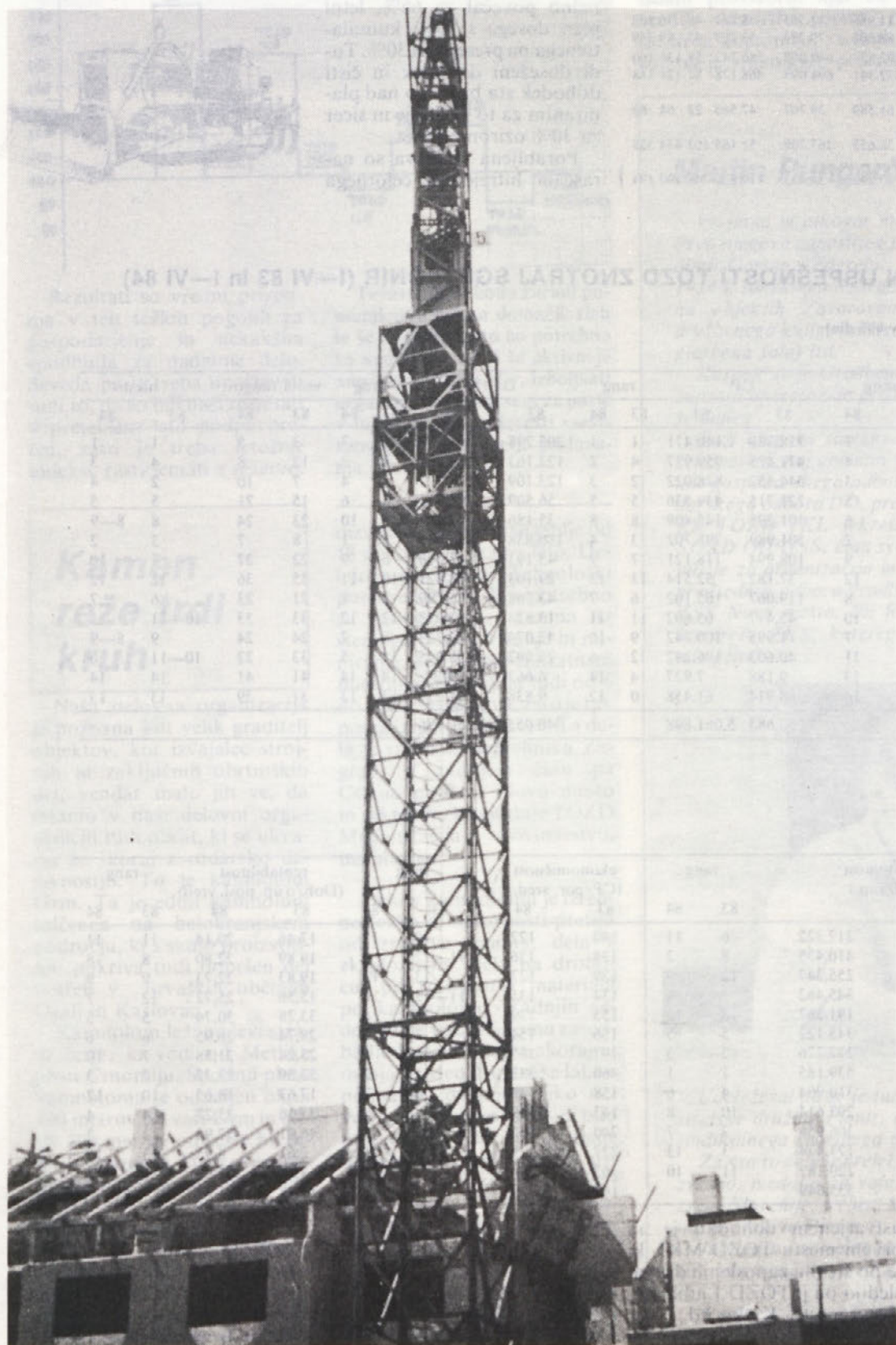
PIONIR

glasilo kolektiva sgp pionir novo mesto

leto VVIII

10. avgust 1984

št 7/8 (167/168)



Ocena polletnega gospodarjenja

V zadnjem času dobiva kriza v gradbeništvu vse širši razmah. Razburljiv je podatek, da je v gradbeništvu in industriji gradbenega materiala v Jugoslaviji glede na položaj 200 tisoč delavcev preveč.

Glavni vzroki za take razmere so dobro znani. Še pred leti smo dajali za naložbe 40% družbenega proizvoda, zdaj pa le še okoli 24%. Delež obeh dejavnosti v družbenem proizvodu je leta 1979 dosegel 13,1%, predlanskim je bil le še 11%, lani pa je bil še nekoliko manjši. Število zaposlenih se je sicer zmanjšalo, pri vsem tem pa je zaskrbljujoče to, da odhajajo v glavnem visoko kvalificirani kadri, tako da se že sicer slaba kadrovska struktura v tej dejavnosti še poslabšuje.

Ekonomska uspešnost gradbeništvu v primerjavi z ostalimi dejavnostmi vidno upada. Po statističnih podatkih se je celotni prihodek v drugih dejavnostih dvignil v letu 1983 na 40%, v gradbeništvu pa le za 18% in v IGM za 28%. Čisto razumljivo je, da ob 60 do 70% zasedenosti kapacitet v letu 1983 ne moremo pričakovati dobrih rezultatov. Kako se naša delovna organizacija prilagaja spremenjenim pogojem za gospodarjenje, nam kažejo polletni poslovni rezultati. (glej tabelo 1 na 2. str.)

(Nadaljevanje na 2. str.)

(Nadaljevanje s I. str.)

Tabela 1: Poslovni uspeh po plačani realizaciji

1	plan	plan	doseženo	doseženo	INDEKSI		
	1984	1-VI/84	1-VI/84	1-VI/83	4:2	4:3	4:5
2	3	4	5	6	7	8	
1. CELOJNI PRIHODEK	8.647.460	3.899.579	5.061.898	3.050.684	59	130	166
— mater. str.	5.898.380	2.662.984	3.481.724	2.007.223	59	131	173
— amortizacija	253.630	113.871	124.798	103.405	49	110	121
2. PORABLJENA SREDSTVA (1+2)	6.152.010	2.776.855	3.606.522	2.110.628	59	130	171
3. DOHODEK	2.495.450	1.122.724	1.455.376	940.055	58	130	155
— splošne potr.	41.766	20.881	23.664	18.514	57	113	128
— skupne potrebe	200.358	99.876	115.677	79.185	58	116	146
— prisp. za DSSS	140.293	70.045	66.913	93.282	48	96	72
— del. doh. za obr.	277.612	138.504	218.264	100.341	79	158	218
— del. doh. za dr. namene	23.977	11.985	11.563	8.781	48	96	132
— druga plačila	178.016	88.606	79.293	53.209	45	89	149
4. ČISTI DOHODEK	1.633.428	692.827	940.002	586.743	58	136	160
— OD brutto	1.213.600	572.341	694.093	468.178	57	121	148
— za sklad skup. porabe	177.220	61.589	39.707	47.580	22	64	83
— za poslovni sklad	162.098	38.655	167.769	51.165	103	434	328
— za rezervni sklad	80.510	20.242	38.433	19.820	48	190	194

Tabela 2:

PRIMERJAVA VELIKOSTI IN USPEŠNOSTI TOZD ZNOTRAJ SGP PIONIR (I—VI 83 in I—VI 84)

a) Primerjava velikosti (dinarske vrednosti v 000 din)

TOZD (DS)	št. zap.		rang		CP		rang		DOH		rang		vsota rangov		mesto	
	83	84	83	84	83	84	83	84	83	84	83	84	83	84	83	84
Novo mesto	921	859	1	1	718.386	1.140.471	1	1	205.798	206.239	1	3	3	5	1	1
Ljubljana	585	555	4	4	471.425	959.927	4	2	122.163	254.880	4	2	12	8	4	3
Krško	724	664	2	3	544.452	828.022	2	3	123.109	177.721	3	4	7	10	2	4
Zagreb	298	279	5	5	221.715	439.536	5	5	56.509	105.711	5	6	15	21	5	5
Metlika	234	211	6	6	101.295	145.409	8	8	35.186	41.187	9	10	23	24	8	8-9
MKI	718	770	3	2	501.989	798.702	3	4	180.838	280.584	2	1	8	7	3	2
LO	121	114	9	9	108.994	118.121	7	9	45.193	43.010	6	9	22	27	7	10
PB	72	72	12	12	37.182	52.514	13	13	29.103	38.821	10	11	35	36	12	12
Togrel	163	164	8	8	119.067	165.102	6	7	43.768	51.299	7	8	21	23	6	7
Keramika	84	93	11	10	45.477	65.602	11	11	13.824	27.013	12	12	33	33	10-11	11
DSSS	209	205	7	7	71.995	100.742	9	10	42.074	60.777	8	7	24	24	9	8-9
TKI	87	90	10	11	40.603	186.292	12	6	25.992	150.915	11	5	33	22	10-11	6
IB	40	38	13	13	9.188	7.927	14	14	6.662	7.927	14	14	41	41	14	14
Investgr.	8	10	14	14	58.914	61.458	10	12	9.838	17.219	13	13	37	39	13	13
DO	4.273*	1.133*			3.050.683	5.061.898			940.055	1.455.376						

* V obeh letih všteto še 9 inštruktorjev.

b) Primerjava uspešnosti

TOZD	produktivnost (DOH/zap.)	rang		ekonomičnost (CP/por. sred.)		rang		rentabilnost (Doh/o up. posl. vred)		rang	
		83	84	83	84	83	84	83	84	83	84
Novo mesto	217.086	6	11	140	122	10	12	17,46	20,14	11	11
Ljubljana	203.265	8	2	134	136	11-12	9	19,89	22,80	8	8
Krško	169.338	12	9	129	127	13	11	19,83	22,73	9	9
Zagreb	198.277	9	4	134	131	11-12	10	15,56	25,72	12	7
Metlika	152.981	13	12	153	139	8	8	33,28	30,74	5	5
MKI	253.986	5	5	156	154	7	6	28,74	26,95	6	6
LO	382.992	2	3	197	157	5	5	25,24	21,58	7	10
PB	421.789	1	1	460	383	1	2	52,59	52,32	2	3
Togrel	271.849	4	6	158	145	6	7	17,67	18,65	10	12
Keramika	184.320	10	8	143	169	9	4	37,16	33,27	4	4
DSSS	205.237	7	7	240	252	4	3	46,91	57,94	3	2
TKI	320.889	3	13	277	525	3	1	2,61	8,95	13	13
IB	175.319	11	10	363	—	2	—	263,21	233,02	1	1
DO	220.257			143	139			18,48	21,82		

Največ celotnega prihodka je doprinesla TOZD Novo mesto, kar 22,5%, ki je tudi največja po številu zaposlenih. Sledijo ji TOZD Ljubljana, Krško, MKI, Zagreb itd. Po

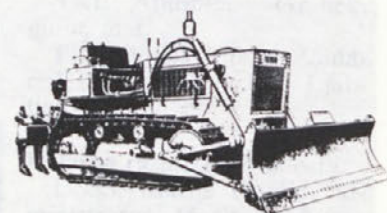
ustvarjenem dohodku je na prvem mestu TOZD MKI, ki je po številu zaposlenih druga, sledijo pa ji TOZD Ljubljana, Novo mesto, Krško itd. TOZD gradbene operativne

Poslovna uspešnost je v letošnjem polletju boljša kot v enakem obdobju lani. Lani nas je pestil nominalni padec realizacije, letos pa dosegamo 63% rast, s katero pokrivalimo inflacijo v tem obdobju. Letni plan je realiziran 58%, kumulativni pa presežen za 25%. Povečal se je tudi delež realizacije na tujem trgu v celotnem prihodu, ki je petkrat večji kot v enakem obdobju lani in znaša 5,4%.

Celotni prihodek se je nominalno povečal za 66%, letni plan dosega s 59%, kumulativnega pa presega za 30%. Tudi doseženi dohodek in čisti dohodek sta bistveno nad planiranim za to obdobje in sicer za 30% oziroma 36%.

Porabljena sredstva so narasčala hitreje od celotnega

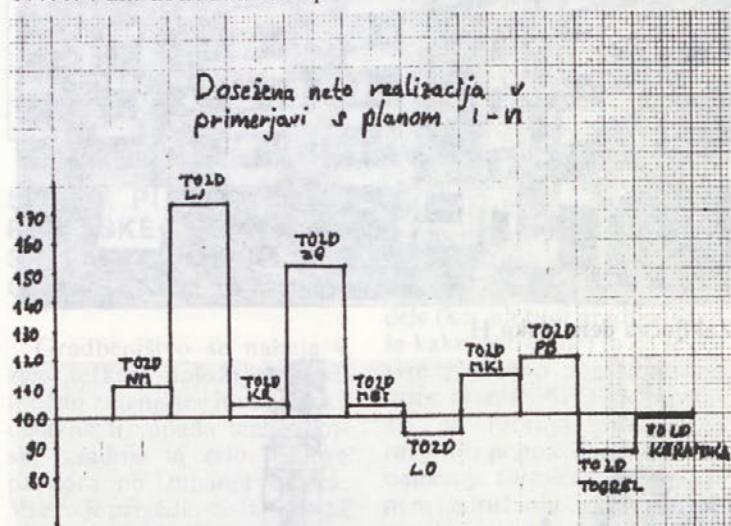
prihodka, kar negativno vpliva na doseženi dohodek, obveznosti iz dohodka pa so zaostajale za rastjo dohodka, z izjemo obresti, ki so za 118% višje kot v lanskem polletju (menične obresti, obresti od likvidnostnih kreditov). Delitveno razmerje čistega dohodka je ugodnejše kot v enakem obdobju lani in nad planiranim, predvsem v prid akumulacije, za katero smo namenili 14,2% dohodka, kar je za 89% več kot v lanskem polletju.



usi. Najbolj produktivna je TOZD Projektivni biro, ki ustvari 539.185 din dohodka na zaposlenega, sledijo ji TOZD Ljubljana, Lesni obrat, Zagreb, MKI itd., najmanj pa TOZD TKI, ki ustvari samo 177.474 din dohodka na zapo-

slenega.

Najboljši kazalec ekonomičnosti beleži TOZD TKI, za njo pa TOZD Projektivni biro, ki ima tudi najboljši kazalec rentabilnosti, sledijo pa ji TOZD Keramika, Metlika, MKI itd.



Rezultati so vredni priznanja v teh težkih pogojih za gospodarjenje in nekakšna spodbuda za nadaljnje delo. Seveda pa je treba upoštevati tudi to, da so bili naši rezultati v preteklem letu podpovprečni, zato je treba letošnje indekse rasti jemati z rezervno.

Težave pa se bodo zaradi pomanjkanja del na domačih tleh le še kopičile, zato bo potrebno za nadaljnji obstoj še aktivneje angažirati lastne sile, izboljšati organizacijo, predvsem za posle v tujini, doma pa izvesti vsestransko racionalizacijo poslovanja.

Kamen reže trdi kruh

Naša delovna organizacija je poznana kot velik graditelj objektov, kot izvajalec strojnih in zaključnih obrtniških del, vendar malo jih ve, da imamo v naši delovni organizaciji tudi obrat, ki se ukvarja že skoraj z rudarsko dejavnostjo. To je kamnolom Grm. Ta je edini kamnolom tolčenca na belokranjskem področju, ki s svojo proizvodnjo pokriva tudi dobršen del potreb v hrvaških občinah Ozalj in Karlovac.

Kamnolom leži na levi strani ceste, ki vodi od Metlike proti Črnomlju. Spodnji plato kamnoloma je oddaljen okoli 300 metrov od vasi Grm in okoli 200 metrov od ceste Metlika—Črnomelj. Hrib, kjer kamnolom leži, se imenuje Kučar in leži med Kolpo in njenim pritokom Lahinja.

Sedanja TOZD Gradbena operativna Metlika ima kamnolom v uporabi že 12 let, kar se dobro vidi na veliki luknji, ki zija v hribu Kučar. Letna pr-

oizvodnja tolčenca se giblje od 18 do 20 tisoč m³ na leto. Delajo v eni izmeni. Tehnološki postopek je tak, da je potrebno za pridobivanje kamna iz stene globinsko vrtnanje in miniranje, kjer se pri enkratnem miniranju uporablja tudi od 6 do 7 ton eksploziva, zato je tak poseg izredno zahteven. Ta dela je izvajala Geotehnika Zagreb, v zadnjem času pa Cestno podjetje Novo mesto in sektor nizke gradnje TOZD Mehanizacija, kovinarstvo, instalacije.

Delo v kamnolomu je izredno težko in nevarnosti pretijo od zrušitve kamna, dela z eksplozivom, dela na drobilcu, pri transportu materiala po kamnolomu. Zadnjih sedem let je v kamnolomu zasedba ljudi stalna, saj se skoraj ni menjala. Med drugim se lahko pohvalijo, da kljub tako nevarnemu delu ves ta čas ni bilo nesreče pri delu, kar je glede na težavnost panoge velik uspeh vseh ljudi, ki tu delajo. Zaslужijo si, da jih poimensko pohvalimo, in sicer so to: delovodja in miner Vid Volovščak, minerja Branko Miličinac in Pavel Ciglar, strojniki Milan Bajc, Anton Jakšič pa Janko Mlinovič in Slavko Boldin.

Poleg dela v kamnolomu izvajajo minerji dela za razne krajevne skupnosti in gozdna gospodarstva, tako da imajo v priročnem skladišču tedensko tudi do 300 kg eksploziva, kar zahteva posebno pozornost pri transportu eksploziva in seveda doslednost pri uporabi in vodenju evidenc o porabi in stanju v skladišču.

Kljub uspešnem delu, pa delavci niso brez problemov, saj so šele lani dobili vodovodni priključek ter si sami postavili zidani provizorij, kjer so si uredili skladišče goriva, pisarno in kopalnico, za sanitarije pa je zmanjkalo prostora

in denarja. Posebno jih teži, da nimajo telefona, kljub temu da je priključek na parceli, tako da morajo v primeru okvar ali zastojev v šest kilometrov oddaljeno Metliko, seveda z lastnim prevozom.

Seveda bi lahko o vsem tem še veliko zapisali, tudi to, da uprava tozda namerava kamnolom zapreti zaradi zahtev spomeniškega varstva in krajevne skupnosti Podzemelj, kljub znatnim zalogam čiste kamnite stene, vendar delavci vztrajajo naprej in upajo da bodo še naprej „drobili svoj trdi kruh“.

MATJAŽ LENART

Martin Pungerčar — šestdesetletnik

Verjetno ni nikogar med nami, ki ne bi poznal Martina. Prva njegova zaposlitev je bila pri gradbenem podjetju Vladimir Gortan v Zagrebu. V Novo mesto je prišel 1. februarja 1954 k takratnemu Gradbeniku in delal kot vodja gradbišč na objektih Zavarovalnica na Glavnem trgu, Služba družbenega knjigovodstva, Zdravstveni dom (danes je v njem glasbena šola) itd.

Kasneje se je Gradbenik priključil Pionirju, Martin pa je zapustil operativno in pričel z delom v kalkulacijah, kjer dela še danes.

Tudi njegova samoupravna in družbenopolitična pot je zelo pestra, naj omenim le del njegovih zadalžitev: predsednik gospodarskega odbora TOZD TKI, več let član gospodarskega odbora DO, predsednik OOS DSSS, sekretar OO ZK TOZD TKI, sekretar sveta ZK DO, član sveta ZK SOZD (NPOSS), član sveta OK ZKS Novo mesto, član komisije za organizacijo in razvoj pri OK ZKS Novo mesto, predsednik odbora gradbenih delavcev pri občinskem svetu ZSS Novo mesto. Bil je izvoljen tudi za delegata na IX. kongresu ZKS, katerega pa se zaradi bolezni ni mogel udeležiti.



Udeleževal pa se je tudi v športu, več let je bil predsednik strelske družine Pionir, član občinske strelske zveze. Član sindikalnega športnega društva Pionir je še danes.

Za vso to delo je prejel tudi več priznanj: red dela s srebrno zvezdo, medaljo za vojaške zasluge, več priznanj Strelske zveze Slovenije, srebrni znak sindikata, priznanje OF in bronasto plaketo Pionir.

Jubilantu čestitamo in mu želimo še naprej veliko zdravja ter dobro počutje med kolegi, delavci Pionirja.

KATJUŠA BORSAN

Fotoreportaža z gradbišča Irča vas — Brod



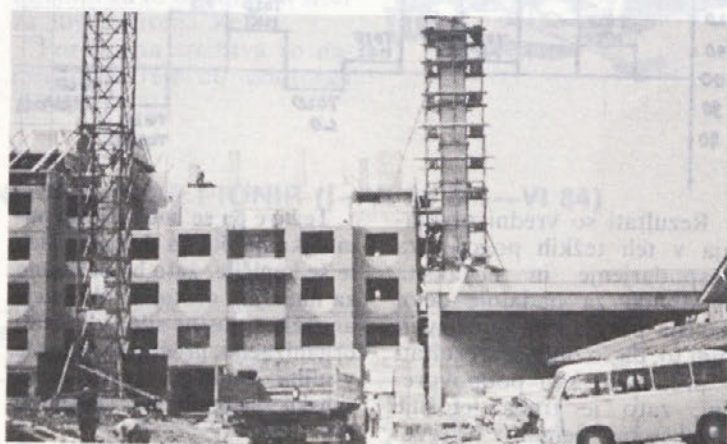
Zunanja ureditev bloka H — asfaltiranje



Zaključna dela bloka H



Blok A



Kottlarna z dimnikom bloka A



Montaža žerjava na bloku B



Blok H, v ozadju blok A



Praktikanti pri delu z inštruktorjem Malenškom



Temelji bloka B

Zavarovati življenjski standard gradbincev

S SEJE PLENUMA REPUBLIŠKEGA ODBORA SINDIKATA DELAVCEV GRADBENIŠTVA

Gradbeništvo se nahaja v zelo težkem položaju zaradi močno zmanjšane investicijske dejavnosti, upada stanovanjske gradnje in zelo težkega prodora na zunanja tržišča. Vse to je privedlo do izrazitega upadanja življenjske ravni gradbenih delavcev, saj so OD še daleč pod ravni povprečja gospodarstva Slovenije. Ob tem je tudi likvidnost toliko padla, da je vedno več delovnih organizacij, ki morajo najemati kredite za izplačilo OD.

Za izboljšanje tega stanja moramo začeti predvsem z naslednjimi ukrepi:

- iskati možnosti večjih prihrankov znotraj DO z boljšo organiziranostjo in izdelanimi normativi,

- znotraj večjih DO oz. sistemov je potrebno zagotoviti boljši pretok sredstev,

- poiskati moramo programske možnosti razvoja gradbeništva in to skupaj z družbenopolitičnimi skupnostmi in občinskimi zbornicami,

- na podlagi podatkov o gospodarjenju naj se opravijo obiski v tistih DO, ki se nahajajo v najslabših razmerah, v teh razpravah morajo sodelovati tudi občinski odbori,

- javnosti je potrebno posredovati pravo informacijo o kršitvah cen s področja betonških izdelkov, saj se ravno te organizacije nahajajo v zelo težkem položaju, materialni položaj teh delavcev pa je zelo kritičen, nasploh je potrebno politiki cen posvetiti vso pozornost, saj se močno kažejo slabosti administriranja,

- zahtevati je treba posebno sejo predsedstva RS ZSS, da se celovito predstavi problematika gradbeništva in položaj gradbenega delavca.

Panožni sporazum je pripravljen za javno razpravo. Sprejeli naj bi ga do jeseni.

Za zakon o graditvi je v pripravi izdelava pravil, ki bodo

urejala področje oddajanja del.

Odbor udeležencev bo pripravil analizo izvajanja dogovora za dela v tujini. Zvezni dogovor za dela v tujini bo sprejet do jeseni.

Podana je bila informacija o kritični preskrbi s cementom in predlogih slovenskih cementarn. Gradbene in trgovske DO bi morale zagotoviti potrebno vsoto deviz (blizu 1.000.000 dolarjev), če želijo dobiti cement. Prisotni so bili mnenja, da ne more samo gradbeništvo nositi breme cementarn v zvezi z zagotavljanjem deviz za nadomestne dele (ker jih tudi gradbeništvo še kako potrebuje) in da je devize potrebno zagotoviti na drugi ravni (SISEOT). Prav tako pa morajo cementarne razgrniti pogoje dobave. V ta namen je formirana pri splošnem združenju gradbeništva posebna skupina.

Glede na številne probleme v zvezi z energijo je od komiteja za energetiko potrebno zahtevati projekcijo energetskih virov do leta 2000.

Do naslednje seje plenuma mora biti izdelano obvestilo o poteku dneva gradbincev.

Majda Jovan-Toplak

Revija Naša obramba

Tokrat vam predstavljam revijo Naša obramba, ki se je v 15. letih svojega izhajanja razvila v poljudno, zanimivo, tako rekoč družinsko revijo za vsa vprašanja splošne ljudske obrambe in družbene samozščite.

Skrbno sestavljeno vsebinsko zasnovo, ki se sprti razvija skladno z razvojem sistema SLO in DS ter s privlačno napisanimi poljudnimi novinarskimi prispevki, si je od prvotnih 50.000 naročnikov pridobila današnjih 110.000, istočasno pa teče družbenopolitična akcija, da bi bila na to revijo naročena vsaka družina, vsako slovensko gospodinjstvo.

Če želimo govoriti o vsebini Naše obrambe, je treba na prvem mestu opozoriti na to, kako revija uresničuje široko

družbeno zastavljene cilje in programe usposabljanja pripadnikov vseh struktur SLO in DS. Naša obramba že nekaj let s kratkimi privlačnimi prispevki sledi tematiki, ki jo republiški sekretar za ljudsko obrambo vsako leto predpiše za usposabljanje delovnih ljudi in občanov za SLO in DS.

Revija poljudno in novinarsko obravnava vse teme, o katerih tečejo predavanja v krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela, in sledi programom idejnopolitičnega izobraževanja iz splošnega vojaškega usposabljanja rezervnih vojaških starešin, pripadnikov TO, CZ in milice.

Naša obramba je bralna in zanimiva za vse delovne ljudi in občane, ne le za tiste, ki so tesneje vključeni v delo na področju SLO in DS, in ima vsak mesec kar 80 strani. Tolikšen obseg ji omogoča, da lahko zares za vsakogaršnji interes prinese vsaj nekaj vsebine. Objavljajo se reportaže, intervjuji, komentarji, feljtoni, opisi bojev v NOB in drugih vojnah in revolucijah, tako da lahko bralec na straneh Naše obrambe potuje skozi zgodovino jugoslovanskih narodov. Poleg tega spoznava tudi oborožitev, taktiko in strategijo našega vojskovanja ter tujih armad.

Revija je razdeljena na pet tematskih oddelkov. „Aktualno“ prinaša vsak mesec rubriko Franca Šetince, ki obravnava vprašanja in odgovore iz družbene prakse, v kateri se lahko vsak bralec odkrito obrne z vprašanjem na Šetince.

Drugi tematski oddelk „Revolucije-vojne-ljudje“ ob-

javlja prispevke o NOB in drugih vojnah in revolucijah, iz katerih je moč izluščiti taktične, bojne, organizacijske ali druge izkušnje, uporabne za našo koncepcijo SLO in DS.

Tematski „Feljton“ je običajno namenjen feljtonu o oblikah specialne vojne proti SFRJ. Tu so objavljene resnične zgodbe iz naše preteklosti zgodovine in sedanosti, s čimer revija obvešča delovne ljudi in občane ter jih opozarja na morebitne nevarnosti, ki se pojavljajo v našem vsakdanjem življenju, a so še kako odločilne za usodo jugoslovanskih narodov in narodnosti v naši socialistični samoupravni skupnosti.

Nadvse pester je tematski oddelk „Za vsakogar nekaj“, ki mu vsebino razlaga že naslov. Kot zadnji, peti, pa se pojavlja oddelk „Vojne veščine in zanimivosti“, ki je v bistvu okno v svet tujih armad, pa tudi mesto, kjer lahko bralec sprti spoznava vse novosti v naših oboroženih silah, našo koncepcijo in strategijo SLO in DS.

Revija Naša obramba je revija z največjo naklado v SR Sloveniji. V SFRJ ima največjo naklado v svoji zvrsti, saj daleč presega sorodne časopise. Vsekakor pa je fenomen tudi v svetovnem merilu, nobenega takega lista, torej za področje obrambe, oborožitve, civilne zaščite, ni, ki bi izhajal v tako visoki nakladi glede na število prebivalstva, ki govori jezik, v katerem list izhaja, istočasno pa ni nihče prisiljen, da bi bil naročen na Našo obrambo. In ravno to govori o njeni resnični kakovosti.

NAROČILNICA

ime in priimek

naslov

poštna številka in pošta

občina in krajevna skupnost

Naročilnico pošljite na naslov:
Naša obramba, Rimska 8, Ljubljana

Solidarnostna sobota v MKI

Kot je bilo že v naprej z letnim delovnim urnikom SGP Pionir določeno, smo v soboto 23. 6. 1984 delali za solidarnost in neto osebni dohodek za ta dan namenili v solidarnostni sklad, ki je formiran za pomoč pri odpravljanju posledic naravnih nesreč.

V TOZD MKI smo sledili pobudi in na ta dan organizirali delo, podobno kot ostali TOZD v okviru naše delovne organizacije. Proizvodnja je delala normalno na rednih delovnih nalogah, tehnični in režijski kader pa je topot tudi fizično poprijel za delo. Za ta del proizvodnje smo v TOZD pripravili posebne programe dela, ki so bili usmerjeni predvsem v:

- ureditev okolice delovnih mest, sedežev sektorjev in TOZD,
- ureditev skladišč in deponij materialov,
- izločitev nekurantnih materialov in odprodaja na DINOS,
- ostala ureditvena dela.

V pripravah za delo na ta dan so bili izdelani poimenski sezname, tako da so bili delavci že vnaprej seznanjeni, kakšno nalogo bo kdo opravljal. Prevladalo je tudi načelo, da se ta dan ne bi koristilo letnega dopusta, kar je bilo realizirano v popolnosti.

Glede na heterogeno dejavnost naše TOZD in s tem tudi različno število sektorjev so se plani dela izdelali posamezno za vsakega izmed šestih sektorjev in skupne dejavnosti, predvsem pa so bila opravljena naslednja opravila:

V sektorju **Mehanizacija** smo se lotili temeljitega pospravljanja skladiščne deponije v Ločni poleg avtoservisa. Na to deponijo smo več let vozili tudi razni nekurantni material, zato smo ga sedaj presortirali in odvažali na Dinos, ki je po dogovoru delal to soboto samo za našo TOZD. Dinosu je bilo odprodano okoli 30 ton kovinskih elementov odpisanih in neuporabnih osnovnih sredstev in opažev. Odpeljano je bilo tudi precej odpadnega lesa in ostalega neuporabnega materiala. Vse uporabne elemente pa smo sortirali po skupinah in pripravili za njih posebne deponije. Zaradi obilice dela in velikih količin materialov ta akcija v soboto še ni bila zaključena, zato jo bomo nadaljevali in v to delo vključili proste kapacitete. Ostali kader v sektorju se je angažiral pri pospravljanju dvorišča in ureditvi protipožarnih sredstev (hidranti, hidrantne omarice, orodje in pribor itd.).

V sektorju **Strojnih instalacij** smo poleg ureditve dvorišča dali tudi prvi prispevek za novo investicijo v proizvodne prostore, ki jih gradimo na Cikavi. Inštalirali smo prvi del hidrantnega omrežja v dolžini 85 m, kjer smo položili cevi 0 110 in zmontirali 2 hidranta. Dopolnili smo tudi odvodno ventilacijo v tehničnih prostorih, ki so locirani na podstrehi sedanjih proizvodnih hale, zato je bilo delo v teh prostorih pred tem zelo oteženo zaradi visokih temperatur in zadrževanja onesnaženega zraka v prostoru. Del kadra se je angažiral pri odpravi pomanj-

kljivosti v lakirnici Iskra v Žužemberku.

V sektorju **Avtoservis** imamo registrirano novo dejavnost, to je prodaja vozil „staro za novo“. Seveda je bilo za to dejavnost potrebno prirediti skladiščne prostore. Z minimalno investicijo smo naredili odprt ograjen plato, v soboto pa smo se lotili finalizacije teh prostorov. Prebarvali smo ograjo, dokončno uredili okolico in opravili še vso ostalo potrebno delo, tako da je bilo v ponedeljek že možno pripeljati prvo vozilo iz IMV.

V sektorju **Elektroinstalacije** smo uredili skladiščno deponijo in prerazporedili material tako, da je možen dostop do vsakega koluta kabla. Zaradi premajhnih skladiščnih prostorov je to velik problem, ki pa bo rešen z novo skladiščno deponijo na Cikavi. Ob tem smo tudi temeljito pospravili dvorišče, uredili zelenice in odpeljali odpadne snovi na Dinos.

V **Kovinskih izdelkih** smo tudi uredili skladiščno deponijo jeklenih polizdelkov, ob tem pa še pospravili dvorišče sektorja. Del kadra se je angažiral pri ureditvi strojne delavnice in priprave za rezkanje žabic, kar bo imelo za posledico neposredno proizvodno korist.

Sektor Nizke gradnje je opravil selitev pisarniških prostorov v prostore proizvodne hale mehanizacije, ostali kader pa se je angažiral pri pospravljanju deponije v Ločni skupaj z delavci sektorja mehanizacije.

Delavci **skupnih dejavnosti** smo se vključili v dela po sektorjih, delno smo opravili selitev finančne, nabavne in tehnične službe, ostali kader pa je urejeval okolico sedeža TOZD (zelenice, cvetje, čiščenje itd.).

Na koncu lahko ugotovimo, da je bila v naši TOZD akcija dobro zastavljena, predvsem

pa je važno to, da je dala zelene rezultate.

Solidarnostna sobota ni bila le obveza za prisotnost na delu, saj so se po zaključku delavnika pokazali rezultati še kako koristno opravljenega dela.

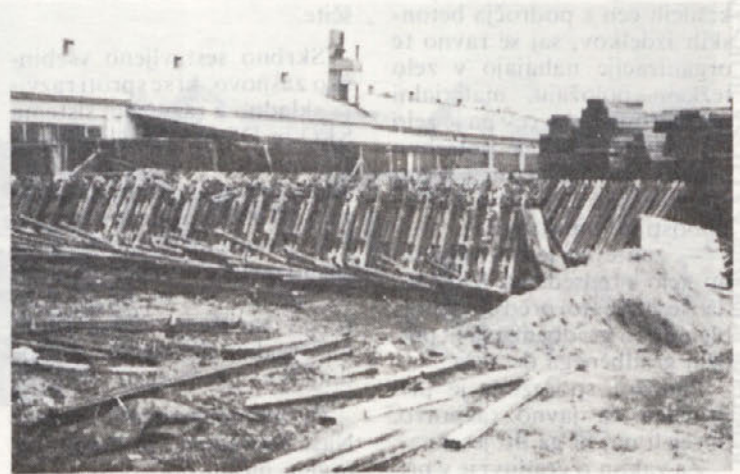
Res je, da vseh nalog nismo zaključili, ker zaradi obilice dela tudi ni bilo mogoče, res pa je tudi, da smo akcijo zastavili tako, da bomo te naloge zaključili v najkrajšem času in s kadrom, ki trenutno ne bo angažiran na drugih delih, to pa je med drugim tudi izkoriščanje notranjih rezerv.

MILAN KAPETAN

Poročilo o delu OŠ Milka Šobar — Nataša

Iztekli so se dnevi-pouka v šolskem letu 1983/84, otroški živčev se je iz šolskih prostorov preselil v domove, na igrišča, ulice, ceste, morje, ... Učitelji smo se še zadnjič zbrali na konferenci pred zasluženim počitkom in analizirali opravljeno delo.

Vzgojnoizobraževalne in druge naloge šole so bile določene z letnim delovnim načrtom, s katerim so bili seznanjeni tudi starši, sprejel pa ga je svet šole. Delovni program je moral upoštevati zahteve zakona o OŠ, učni načrt in predmetnik za OŠ, zahteve družbenopolitičnih skupnosti ter organov in organizacij, ki so odgovorni za razvoj OŠ. V letošnjem šolskem letu so učenci in učitelji od 1. do 3.



Deponija delovnih priprav TOZD MKI pred solidarnostno soboto in po akciji. (Foto: Borsan)

razreda delali po novem učnem načrtu in predmetniku. Nekoliko je bila spremenjena snov pri posameznih predmetih, novost pa je bila uvedba kulturnih in naravoslovnih dni ter dni za družbeno potrebno delo, medtem ko smo športne dneve poznali že od prej. Kulturne in športne dneve smo imeli v vseh razredih, od 1. do 8., prav tako tudi nove učne načrte za likovno, glasbeno in telesno vzgojo. Jeseni bosta po novem začela z delom 4. in 5. razred.

Lahko torej ugotavljamo, da so naloge OŠ vedno obsežnejše in zahtevnejše in jih šola sama, brez sodelovanja drugih družbenih dejavnikov in staršev, ne bo mogla uspešno opravljati. Zato moramo razvijati zavestno sodelovanje, ki bo slonelo na usklajevanju interesov, potreb in možnosti ter skupnem prevzemanju odgovornosti za uspešen razvoj samoupravne socialistične vzgoje.

V ta namen mora šola v svojem notranjem okviru razvijati in- kakovostno spreminjati funkcijo temeljnih izvajalcev vzgojnoizobraževalnega procesa — učenca in učitelja, navzven pa se povezovati s krajem, KS, TOZD in občino. Govorimo torej o podružbljanju vzgoje in izobraževanja. To pomeni, da oblikovanje svobodne, vsestranske razvite osebnosti kot najvišje vrednote samoupravne socialistične družbe postaja temeljna družbena skrb, vzgojni proces pa odprt in povezan z vsemi dejavniki oblikovanja osebnosti in z vsemi področji življenja. Pri tem si moramo prizadevati za izboljšanje in čim bolj izenačiti razvojne možnosti vseh otrok, obogatiti razvoj osebnosti in razviti vzgojo kot enega temeljnih razvojnih dejavnikov družbe. Želimo, da bi starši, celotno ZD, DPO in

skupnosti sprejele vzgojnoizobraževalno dejavnost za svojo primarno skrb in odgovornost. Pa si oglejmo, kakšne uspehe smo dosegli v šolskem letu 1983/84 na naši šoli.

Matično šolo obiskuje 527 učencev, podružnično šolo v Birčni vasi pa 100 učencev. Izdelalo jih je 607 ali 96,8%, ni izdelalo 20 učencev ali 3,2%, od teh imajo 4 osmošolci popravne izpite, za katere upamo, da jih bodo naredili. 10 oddelkov je imelo 100% uspeh. Posamezniki so dosegli naslednji splošni učni uspeh: 124 je odličnih, 175 prav dobrih, 196 dobrih, 112 zadostnih. 20 z nezadostno ocenjenih učencev je zbralo 57 negativnih ocen, največ iz matematike, slovenščine in angleščine. Pri vedenju, ki ga ocenjujeta oddelčna skupnost učencev in oddelčni učiteljski zbor, so učenci ocenjeni: 104 vzorno, 503 primerno in 15 manj primerno.

Šola pa bi bila preozko usmerjena, če bi učence vključevala le v pouk. Za vsestransko razvijanje osebnosti so potrebne tudi različne dejavnosti na kulturno-umetniškem, tehničnem in telesno vzgojnem področju. Zanje se učenci odločajo po svojih interesih, poglobljajo in širijo si znanje, privzgaajo kulturne in delovne navade ter smisel za kolektivno delo in življenje. Tako je bilo 493 učence vključenih v 54 skupin interesnih dejavnosti, ki jih je vodilo 25 mentorjev - učiteljev in 14 zunanjih sodelavcev. Najštevilnejše so dejavnosti s športnega področja, kar je za zdrav telesni razvoj zaželeno. Zavedamo pa se, da imamo vse premalo dejavnosti na proizvodnem in tehničnem področju, kar bomo skušali popraviti v naslednjem šolskem letu z ustanovitvijo pionirske zadruge in računalniškega krožka.

V minulem letu so bili vsi krožki delavni, zato uspehi niso izostali. Vem, da uspešnosti ne moremo meriti le po rezultatih na tekmovanjih, ker so vrednote tudi v drobnih uspehih, vendar ne moremo mimo izrednih uspehov nekaterih, ki so predstavljali šolo navzven. Člani ŠSD so se udeležili občinskih, področnih in republiških tekmovanj, najuspešnejši so bili atleti in nogometaši (ekipno in posamezno več 1., 2., in 3. mest). Mladi matematiki so osvojili 21 bronastih, 8 srebrnih in 1 zlato Vegovo priznanje in tri nagrade. Mladi zgodovinarji so za raziskovalno nalogo „Novo mesto v času prve petletke“ dobili srebrno republiško priznanje, imamo občinskega prvaka v Veseli šoli za 4. razred, prometniki in kolesarji so na občinskem tekmovanju zasedli 3. mesto, član ekipe Roman Judež pa je občinski in republiški prvak, udeležil se je zveznega tekmovanja na Kosovu, mladi tehnikarji so osvojili 2. mesto v občini, ekipa za kviz „Tito — revolucija — mir“ 2. mesto v občini, taborniki 2. in 3. mesto na področnem tekmovanju, pevski zbor je zelo uspešno nastopil na občinski reviji, pionirski odred je dobil 2. knjižno nagrado Pionirskega lista za JPI, uspeli smo na likovnih in literarnih natečajih TKS, LB, JLA... 311 učencev si je prisluzilo Župančičevo bralno značko, 175 prometno značko, 167 je bilo veselošolcev, 249 varčevalcev pridno zbira prihranke v pionirski hranilnici, 145 učencev pa dela v raznih dejavnostih zunaj šole.

V vse te in druge dosežke je bilo vloženo veliko truda učencev in učiteljev, saj sami najbolj občutimo, da delamo v neustreznih razmerah, brez delavnic, telovadnice, urejenih

zunanjih športnih površin, garderob. Stisko s prostori rešujemo tako, da ima 9 oddelkov nižjih razredov pouk v bivšem dijaškem domu, ki pa ni bil adaptiran za potrebe osnovnošolcev in tudi nima urejenih zunanjih igralnih površin, ki jih najmlajši še kako potrebujejo.

Ob koncu se najlepše zahvaljujemo vaši delovni organizaciji, tozdu Gradbeni sektor, za finančno pomoč 25.000 din. To je prvi prispevek za nakup prepotrebne novega prenosnega ozvočenja, saj nam staro vedno zataji ravno takrat, ko ga najbolj potrebujemo.

ANICA BUKOVEC

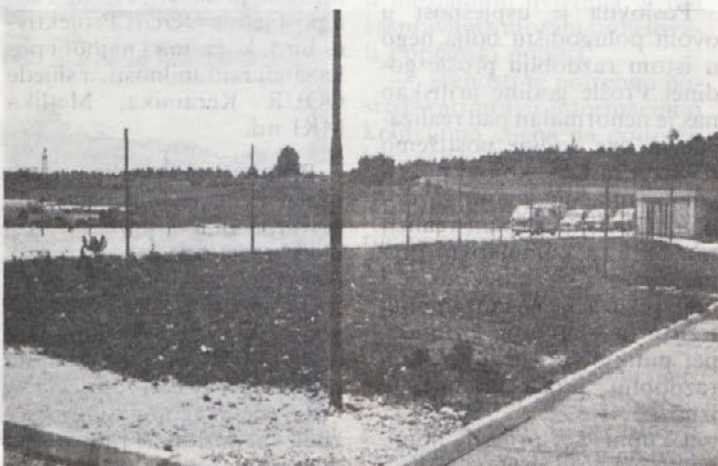
Sindikata in MID

Do sedaj je veliko ozdov sprejelo samoupravne sporazume o inovacijah, vendar je še veliko vzrokov za zaostajanje inovacijske dejavnosti: od pomanjkanja strokovnih kadrov in služb za to področje, premajhne podpore družbenopolitičnih organizacij, slabe opredelitve delovnih dolžnosti, nepoznavanja zaščite inovatorskega dela do preproste nevoščljivosti. Če bi v ozdih razpolagali z natančnejšimi podatki o inovacijskem dohodku, bi se izognili marsikateremu sporu, ki nastane med ozdi in avtorji inovacij. Delež posebnih nadomestil avtorjem inovacij je v povprečju 5-odstoten, kar je po mnenju sindikata premalo. Dejstvo pa je, da tudi sami ozdi niso zadosti družbenoekonomsko spodbujeni za razvijanje inovacijske dejavnosti.

Iz informacij RSZSS za obveščanje v združenem delu



Ureditev parkirnih prostorov TOZD MKI na Cikavi. (Foto: Borsan)



Plato TOZD MKI za prodajo vozil staro za novo je bil dokončno ureden na solidarnostno soboto. (Foto: Borsan)

Ocjena polugodišnjeg privređivanja

U zadnje vrijeme kriza u građevinarstvu dobija sve širi zamah. Uznemirava podatak da s obzirom na položaj u Jugoslaviji u građevinarstvu i industriji građevinskog materijala ima 200 tisuća radnika previše.

Glavni uzroci takvih odnosa dobro su poznati. Još prije nekoliko godina za ulaganja smo davali 40% društvenog proizvoda, a sada još samo 24%. Udio obaju djelatnosti je u 1979 u društvenom proizvodu postigao 13,1%, prije dvije godine bio je samo 11% a prošle je godine bio još manji. Doduše broj zaposlenih se smanjio, ali pri svemu tomu zabrinjavajuće je to, što uglavnom odlazi visoko kvalificirani kadar, tako da i onako slaba kadrovska struktura u toj djelatnosti još više slabi.

Vidno opada ekonomska uspješnost građevinarstva u usporedbi s ostalim djelatnostima. Po statističkim podacima ukupni se prihod u drugim djelatnostima povećao u 1983. godini za 40%, a u građevinarstvu samo za 18% te u IGM za 28%. Sasvim je razumljivo da uz 60-70% zauzetost kapaciteta u 1983 ne možemo očekivati dobre rezultate.

Kako se naša radna organizacija prilagođava izmijenjenim uvjetima privređivanja, pokazuju nam polugodišnji poslovni rezultati.

Poslovna je uspješnost u ovom polugodištu bolja nego u istom razdoblju prošle godine. Prošle godine pritiskao nas je nenormalan pad realizacije, a ove godine postižemo 63% porast, s kojim pokrивamo inflaciju u tom razdoblju. Godišnji je plan realiziran 58%, a kumulativni premašen za 25%. Povećao se i udio realizacije na inozemnom tržištu u skupnom prihodu, pet puta je veći nego u istom razdoblju prošle godine te iznosi 5,4%.

Ukupni se prihod nominalno povećao za 66%, prošlogodišnji plan dostiže 59%, a kumulativni premašuje za

30%. Također su postignuti dohodak i čisti dohodak bitno iznad planiranog za to razdoblje i to za 30% odnosno 36%.

Potrošena sredstva rasla su brže od ukupnog prihoda, što negativno utječe na postignuti dohodak, a obveze iz dohotka zaostale su za porastom dohotka, uz izuzetak kamata, koje su za 118% veće nego u prošlogodišnjem polugodištu (mjenečne kamate, kamate od likvidnostnih kredita). Diobeni odnos čistog dohotka povoljniji je nego u istom razdoblju prošle godine i iznad planiranoga je, prije svega u korist akumulacije za koju smo namijenili 14,2% dohotka, što je za 89% više nego u prošlogodišnjem polugodištu.

Najviše ukupnog prihoda doprinjela je OOUR Novo mesto, čak 22,5%, koja je najveća i po broju zaposlenih. Slijede OOUR Ljubljana, Krško, MKI, Zagreb itd. Po ostvarenom dohotku na prvom je mjestu OOUR MKI, koji je po broju zaposlenih druga, a slijede OOUR Ljubljana, Novo mesto, Krško itd.

OOUR građevinske operative predstavljaju većinu u RO, jer s OOUR MKI tvore 80,8% svih zaposlenih, 85,3% ostvarenog ukupnog prihoda i 79,3% ostvarenog dohotka. To još ne znači da je uspješnost građevinskih OOUR najbolja. Već je nekoliko godina poznato da su dohodovno uspješnije OOUR izvan građevinske operative, što se vidi iz usporedbe pokazatelja uspješnosti. Najproduktivnija je OOUR Projektivni biro, koja je ostvarila 539.185 din dohotka po zaposlenom, a slijede OOUR Ljubljana, Lesni obrat, Zagreb, MKI itd., a najmanje OOUR TKI, koja ostvaruje samo 177.474 din dohotka po zaposlenom.

Najbolji pokazatelj ekonomičnosti pokazuje OOUR TKI, a poslije nje OOUR Projektivni biro, koja ima i najbolji pokazatelj rentabilnosti, a slijede OOUR Keramika, Metlika MKI itd.

Rezultati su vrijedni priznanja u ovim teškim prilikama privređivanja i možemo reći neki podsticaj za daljni rad. Naravno, treba uzeti u obzir i to da su naši rezultati u prošloj godini ispod prosjeka, zato ovogodišnje indekse porasta treba uzeti s rezervom.

Još će se gomilati teškoće zbog nedostatka radova na domaćem terenu, zato će za daljnji opstanak trebati još aktivnije angažirati vlastite sna-

ge, poboljšati organizaciju, prije svega poslova u inozemstvu, a u domovini izvesti svestranu racionalizaciju poslovanja.

Kamen reže tvrđi kruh

Naša radna organizacija poznata je kao veliki graditelj objekata, kao izvođač strojar-skih i završnih obrtničkih radova, ali malo njih zna da u našoj radnoj organizaciji imamo i pogon koji se bavi skoro s rudarskom djelatnošću. To je kamenolom Grm. To je jedini kamenolom tucanika na belokrajinskom području, koji sa svojom proizvodnjom pokriva i popriličan dio potreba u hrvatskim općinama Ozalj i Karlovac.

Kamenolom se nalazi na lijevoj strani ceste koja vodi od Metlike prema Črnomlju. Donji plato kamenoloma udaljen je oko 300 metara od sela Grm i oko 200 metara od ceste Metlika — Črnomelj. Brdo na kojem leži kamenolom zove se Kučar i nalazi se između Kupe i njene pritoke Lahinja.

Sadašnji TOZD Gradbena operativna Metlika već 12 godina upotrebljava kamenom, što se dobro vidi na velikoj rupi koja zjapi u brdu Kučar. Godišnja proizvodnja tucanika kreće se od 18 do 20 tisuća m³ godišnje, a radi se u jednoj smjeni. Tehnološki postupak je takav da je za dobivanje kamena iz stijena potrebno dubinsko bušenje i miniranje, gdje se prilikom jednog miniranja upotrebljava i od 6 do 7 tona eksploziva, zato je takav poseg izuzetno težak. Te poslove izvodi Geotehnika Zagreb, a u zadnje vrijeme Cestno podjetje Novo mesto i

sektor niske gradnje OOUR Mehanizacija, kovinarstvo, instalacije.

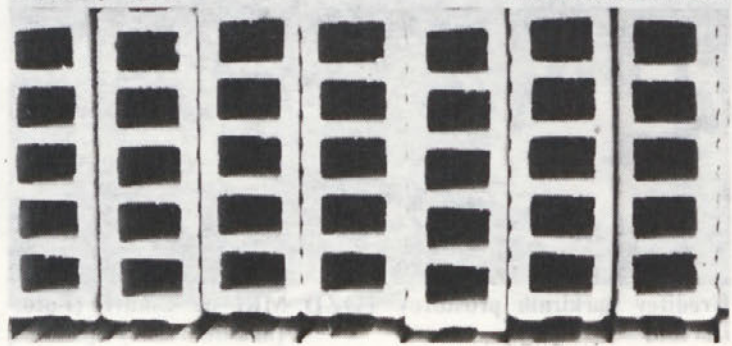
Rad u samom kamenolomu izuzetno je težak i prijeteći opasnost od urušavanja kamena, rada s eksplozivom, rada na drobilici pa od transporta materijala po kamenolomu. U zadnjih sedam godina broj ljudi je stalno jednak i skoro se nije mijenjao. Između ostalog mogu se pohvaliti da usprkos tako opasnog posla svo to vrijeme nije bilo nesreće na radu, što je s obzirom na težinu grane veliki uspjeh ljudi koji tu rade.

Zaslужuju da ih pohvalimo. To su: poslovođa i miner Vid Volovščak, mineri Branko Biličinac i Pavel Ciglar, strojari Milan Bajc, Anton Jakšič, Janko Mlinovič i Slavko Boldin. Pored rada u kamenolomu mineri obavljaju poslove za razne mjesne zajednice i šumska gospodarstva, tako da u priručnom skladištu imaju tjedno i do 300 kg eksploziva, što zahtijeva posebnu pažnju prilikom transporta eksploziva i naravno dosljednost prilikom upotrebe i vođenja evidencije o potrošnji i stanju u skladištu.

Usprkos uspješnosti u radu, radnici nisu bez problema, tek su prošle godine dobili vodovodni priključak, te sami postavili zidani provizorij, gdje su uredili skladište goriva, kancelariju i kupaonu, a za sanitarije im je ponestalo prostora i novea. Posebno ih brine što nemaju telefon, usprkos činjenici da je priključak na parceli, tako da u slučaju kvara ili zaostaja moraju u šest kilometara udaljenu Metliku, naravno s vlastitim prijevozom.

Naravno, mogli bi o svemu tome još mnogo toga zapisati, pa i to da uprava OOUR namjerava zatvoriti kamenolom zbog zahtjeva ureda za zaštitu spomenika i mjesne zajednice Podzemelj, usprkos znatnim zalihama čiste kamene stijene, ali radnici i dalje žele ustrajati i nadaju se da će i nadalje „drobiti svoj tvrđi kruh“.

MATJAZ LENART



Solidarnosna subota u MKI

Kao što je već unaprijed bilo određeno s godišnjim rasporedom rada SGP Pionir, radili smo u sobotu 23. 6. 1984. za solidarnost i neto osobni dohodak za taj dan namijenili smo u fond solidarnosti, koji je formiran za pomoć u otklanjanju posljedica prirodnih nesreća.

U OOUR MKI slijedili smo pobudu i toga dana organizirali rad slično kao i ostale OOUR u okviru naše radne organizacije. Proizvodnja je radila normalno na redovnim radnim zadacima, a tehnički i režijski kadar ovoga se puta primio fizičkog rada. Za taj dio proizvodnje u OOUR smo pripremili posebne programe rada, koji su uglavnom bili usmjereni na:

- uređenje okolice radnih mjesta, sjedišta sektora i OOUR,

- uređenje skladišta i deponija materijala,

- izdvajanje nekurentnih materijala i prodaju na Dinos,
- ostale poslove oko uređivanja.

U pripremanju za taj radni dan bili su napravljeni imenski spiskovi, tako da su radnici već unaprijed bili upoznati kakav će zadatak tko obavljati. Preovladalo je načelo da se toga dana ne bi koristio godišnji odmor, što je u potpunosti i realizirano.

S obzirom na heterogenu djelatnost naše OOUR, a s tim i na različit broj sektora, napravljeni su pojedinačni planovi rada za svaki od šest sektora i zajedničke djelatnosti, a uglavnom su bili obavljani slijedeći poslovi:

U sektoru Mehanizacija prihvatili smo se temeljite popravke skladišne deponije u Ločnoj pored autoservisa. Na tu smo deponiju više godina odvozili razni nekurentni materijal, zato smo ga sada presortirali i odvozili na Dinos, koji je po dogovoru tu subotu radio samo za našu OOUR. Na Dinos je bilo otpremljeno oko 30 tona metalnih elemenata rashodovanih i neupotrebljivih osnovnih sredstava i

oplata. Odvezeno je i dosta otpadnog drveta i ostalog neupotrebljivog materijala. Sve upotrebljive elemente sortirali smo po skupinama i za njih pripremili posebne deponije. Zbog obilja posla i velikih količina materijala ta akcija nije u subotu bila sasvim završena, pa ćemo je nastaviti i u to uključiti slobodne kapacitete. Ostali kadar na sektoru angažirao se na pospremanju dvorišta i uređenju protupožarnih sredstava (hidranti, ormarići za hidrante, orude, pribor itd).

U sektoru strojnih instalacija pored uređenja dvorišta dali smo i prvi doprinos za novu investiciju u proizvodne prostorije, koje gradimo na Cikavi. Instalirali smo prvi dio hidrantne mreže u družini od 85 m, gdje smo položili cijevi O 110 i montirali 2 hidranta. U potpunosti smo i odvodnu ventilaciju u tehničkim prostorijama koje su locirane u potkrovlju sadašnje proizvodne hale, zato je rad u tim prostorijama ranije bio jako otežan zbog visokih temperatura i zadržavanja ustajalog zraka u prostoriji. Dio kadra angažirao se na otklanjanju nedostataka u lakirnici Iskra u Žužemberku.

U sektoru Autoservis imamo registriranu novu djelatnost, tj. prodaju vozila „staro za novo“. Naravno za tu je djelatnost bilo potrebno prirediti skladišne prostorije. S minimalnom investicijom napravili smo otvoreni zaštićeni plato, a u subotu smo se prihvatili finalizacije tih prostorija. Obujali smo ogradu, potpuno uredili okolicu i obavili sav preostali potreban posao, tako da je već u ponedjeljak bilo moguće dovesti prvo vozilo iz IMV.

U sektoru Elektroinstalacije uredili smo skladišnu deponi-

ju i prerasporedili materijal, tako da je moguć dostup do svakog kolata kabla. Zbog premalih skladišnih prostorija to je bio veliki problem, koji će biti riješen s novom skladišnom deponijom na Cikavi. Uz to smo temeljito pospremili dvorište, uredili zelenicu te otpadne materije otpremili na Dinos.

U Metalnim proizvodima također smo uredili skladišnu deponiju čeličnih poluproizvoda te pospremili dvorište sektora. Dio kadra angažirao se na uređenju strojarske radionice i priprema za sjeckanje žabica, što je zza posljedicu imalo neposrednu proizvodnu korist.

Sektor Niske gradnje preselio je kancelarije u prostorije proizvodne hale Mehanizacije, a ostali se kadar angažirao na pospremanju deponije u Ločnoj zajedno s radnicima sektora mehanizacija.

Radnici zajedničkih djelatnosti uključili su se u poslove po sketorima, djelimično obavili preseljenje financijske, nabavne i tehničke službe, a ostali dio kadra uređivao je okolicu sjedišta OOUR (travnjake, cvijeće, čišćenje itd.).

Na kraju možemo reći da je akcija u našoj OOUR bila dobro zacrtana, a prije svega je važno to da je dala željene rezultate.

Solidarnosna subota nije bila samo obveza za prisutnost na radu, jer su se nakon završenog radnog vremena vidjeli rezultati i te kako korisno obavljenog posla.

Istina je da nismo završili sve zadatke, jer zbog obilja posla to nije ni bilo moguće, ali je istina i to da smo akciju zacrtali tako da ćemo te zadatke završiti u najkraćem roku i s kadrom koji trenutno neće biti

angažiran na drugim poslovima, a to je, između ostalog, iskorištavanje unutarnjih zaliha.

MILAN KAPETAN

Protiv opadanju uvjeta života građevinara

SA SJEDNICE PLENUMA REPUBLIČKOG ODBORA SINDIKATA GRAĐEVINSKIH RADNIKA

Građevinarstvo se nalazi u jako teškom položaju zbog jako smanjene investicijske djelatnosti, opadanja stambene gradnje i jako teškog prodora na vanjska tržišta. Sve je to dovelo do izrazitog opadanja uvjeta života građevinskih radnika, jer su OD daleko ispod prosjeka privrede Slovenije. Uz to je i likovnost toliko pala da je sve više radnih organizacija koje moraju uzimati kredite za isplatu OD.

Za poboljšanje tog stanja moramo prije svega poduzeti slijedeće mjere:

- tražiti mogućnosti većih ušteda unutar RO s boljom organiziranošću i izrađenim normativima,

- unutar većih RO odn. sistema, potrebno je osigurati bolji protok sredstava,

- moramo potražiti programske mogućnosti razvoja građevinarstva i to zajedno s društvenopolitičkim zajednicama i općinskim zbornicama,

- na temelju podataka o privredivanju obavljaju se posjete u onim RO koje se nalaze u najslabijim uvjetima; u tim raspravama moraju sudjelovati i općinski odbori,

- javnosti je potrebno posredovati pravu informaciju o kršiteljima cijena na područji betonskih proizvoda, jer se upravo te organizacije nalaze u jako teškom položaju, a materijalni položaj tih radnika jako je kritičan, općenito, politički cijena treba posvetiti veliku pažnju, jer se jako pokazuju slabosti administriranja,

- zahtijevati posebnu sjednicu predsjedništva RS SSS, gdje treba cjelovito predstaviti problematiku građevinarstva i položaj građevinskog radnika.

(Nadaljevanje na 10. str.)



Delavci TOZD MKI so se s svojim prispevkom uključili v akciju (položitev in montaža hidranta na Cikavi) in s tem zmanjšali stroške za investicijo. (Foto: Borsan)

(Nadaljevanje z 9. str.)

Sporazum te grane pripremljen je za javnu raspravu. Trebali bi ga usvojiti do jeseni. Za zakon o gradnji je u pripremi izrada pravila koja će uređivati područje predavanja radova.

Odbor učesnika pripremit će analizu izvođenja dogovora za radove u inozemstvu. Savezni dogovor za poslove u inozemstvu bit će usvojen do jeseni.

Podnijeta je informacija o kritičnoj opskrbi s cementom i prijedlozima slovenskih cementara. Građevinske i trgovinske RO morale bi osigurati potrebnu količinu deviza (oko 1.000.000 dolara), ako žele dobiti cement. Prisutni su zauzeli stanovište da ne može samo građevinarstvo snositi probleme cementara u vezi s osiguranjem deviza za rezervne djelove (jer su i samom građevinarstvu i te kako potrebne), i da devize treba osigurati na drugom nivou (SIZEOI). Isto tako cementare moraju dostaviti uvjete nabavke. U tu je svrhu u općem udruženju građevinarstva formirana posebna skupina.

S obzirom na brojne probleme u vezi s energijom potrebno je od komiteta za energetiku zahtijevati projekciju energetskih izvora do 2000. godine.

Do slijedeće sjednice plenuma mora biti napravljena obavjest o odvijanju dana građevinarstva.

MAJDA JOVAN—TOPLAK

Revija Naša obramba

Ovoga puta predstavljam vam reviju Naša obramba, koja se u 15 godina svog izlaženja razvila u popularnu, zanimljivu, tako reći obiteljsku reviju za sva pitanja opće narodne obrane i društvene samozaštite.

Brižno sastavljen plan sadržaja, koji se tekuće razvija u skladu s razvojem sistema ONO i DS te s privlačno napisanim popularnim, novinarskim prilozi, stekla je ova revija od prvobitnih 50.000 do današnjih 110.000 naručioaca, istovremeno teče društvenop-

olitička akcija da bi svaka obitelj bila naručioc te revije, svako slovensko gospodinstvo.

Ukoliko želimo govoriti o sadržaju Naše obrambe, treba na prvom mjestu upozoriti na to, kako serija ostvaruje široko društveno zacrtane cijene i programe osposobljavanja pripadnika svih struktura ONO i DS. Naša obramba već nekoliko godina s kratkim privlačnim prilozi prati tematiku koju republički sekretar za narodnu obranu svake godine propisuje za osposobljavanje radnih ljudi i građana za ONO i DS.

Revija popularno i novinarski obrađuje sve teme o kojima se održavaju predavanja u mjesnim zajednicama, organizacijama udruženog rada i prati program idejnopolitičkog obrazovanja te općeg vojnog osposobljavanja rezervnih vojnih starješina, pripadnika TO, CZ i milicije.

Naša obramba lako se čita i zanimljiva je za sve radne ljude i građane, ne samo za one koji su uključeni u rad na području ONO i DS i svakog mjeseca izlazi na čak 80 stranica. Takav obim omogućava joj da zbilja za skoro svačiji interes donese bar poneki sadržaj. Objavljuju se reportaže, intervjui, komentari, feljtoni, opisi borbi u NOB i drugim ratovima i revolucijama, tako da čitatelj na stranicama Naše obrambe može putovati kroz povjest jugoslavenskih naroda. Pored toga upoznaje nas s naoružanjem, taktikom i strategijom našega ratovanja i drugih armija.

Revija je podijeljena na pet tematskih područja. „Aktualno” svakog mjeseca donosi rubriku Franca Šetince, koji obrađuje pitanja i odgovore iz društvene prakse, u kojoj se svaki čitatelj može otvoreno obratiti s pitanjem za Šetince.

Drugi tematski dio „Revolucije-ratovi-ljudi” objavljuje priloge o NOB i drugim ratovima i revolucijama iz koji se mogu izlučiti taktička, borbeno, organizacijska ili druga iskustva upotrebljiva za našu koncepciju ONO i DS.

Tematski je „Feljton” obično namijenjen feljtonu o oblicima specijalnog rata protiv SFRJ. Tu su objavljene istinite priče iz naše prošlosti i sadašnjosti, o čemu revija obavještava radne ljude i građane te ih upozorava na moguće opasnosti koje se pojavljuju u našem svakodnevnom životu, a koje su i te kako odlučujuće za sudbinu jugoslavenskih na-

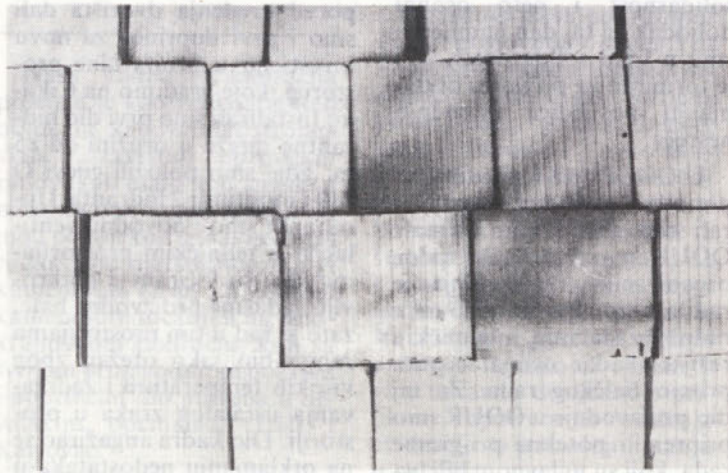
roda i narodnosti u našoj socijalističko samoupravnoj zajednici.

Najraznolikiji je tematski dio „Za svakoga ponešto”, čiji sadržaj objašnjava već sam naslov. Kao peti i zadnji pojavljuje se dio „Vojne vještine i zanimljivosti”, koji je u biti proročnik u svijet drugih armija, a i mjesto, gdje svaki čitatelj može upoznati sve novosti u našim obrambenim snagama, našu koncepciju i strategiju ONO i DS.

Revija Naša obramba ima najveću nakladu u SR Sloveni-

ji. U SFRJ ima daleko najveću nakladu u svojoj vrsti, prilično premašuje slične časopise.

Svakako je fenomen i u svjetskom mjerilu, nema nijednog takvog lista za područje obrane, naoružanja, civilne zaštite, koji bi izlazio u tako velikoj nakladi s obzirom na broj stanovništva koji govori jezik na kojem list izlazi, a istovremeno nitko nije prisiljen da bude naručen na Našu obrambu i upravo to govori o njenoj pravoj kvaliteti.



SAVEZ KULTURNIH ORGANIZACIJA SLOVENIJE, SAVEZ SINDIKATA SLOVENIJE, OPĆINSKO VIJEĆE SSS PIRAN I SAVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJA IZOLA

OBJAVLJUJU VI. SUSRET PJESNIKA I PISACA POČETNIKA, DRUGIH NARODA I NARODNOSTI KOJI STALNO ILI PRIVREMENO BORAVE U SR SLOVENIJI.

Susret će biti u rujnu (septembru) 1984 u Piranu.

Mogu sudjelovati autori, koji osim u vlastitoj nakladi, još nisu izdali knjigu. Autori mogu poslati prozna, pjesnička i dramska djela:

— crtice novele, satire, humoreske, romane itd. (najviše 10 stranica),

— pjesme, epigrame, basne, aforizme itd. (od 3 do 6 pjesama...),

— drame, dramske prizore, skečeve, groteske, TV i radijske igre, filmske scenarije, scenarije za proslave, recitale itd.,

— kritičke priloge za sva područja umjetnosti.

Tekstovi moraju biti napisani na pisačem stroju, u tri izvoda, na materinjem jeziku (koji nije slovenski). Moraju biti potpisani sa šifrom, a u posebnoj omotu moraju biti podaci o autoru: ime i prezime, točna adresa, obrazovanje, zvanje, radna organizacija ili škola i narodnost.

Sve tekstove pročitat će tročlani žiri, koji će izabrati najbolje za predstavljanje na literarnoj večeri i za bilten.

Rok prijave: 20. kolovoz (avgust) 1984.

Adresa: Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Kidričeva 5, Ljubljana (za 6. srećanje literatov drugih narodov).

Odbor za literarno dejavnost pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije

Kao da je to bilo jučer

Sve ove godine od kada postoji Pionirov bilten nisam imao vremena da koji put u njemu napišem koju riječ. Zato sam se prilikom odlaska u penziju odlučio da napišem nekoliko redaka.

29. 3. 1954 predao sam knjižicu u krškom sektoru SGP Pionir, a 31. 3. 1984 završio sam svoj radni put u SGP Pionir, OOUR Togrel.

Počeo sam kao KV zidar, zatim položio 3 godišnju građevinsku majstorsku školu i radio kao poslovoda od 1956 do 1981. Onda su sve zbog zdravstvenih razloga, na moju molbu, premjestili u pripremu rada, gdje sam posljednje dvije godine radio kao tehnolog. Zahvaljujem se rukovodstvu OOUR Togrel za razumjevanje, i što su udovoljili mojoj molbi. Ali bolest nije mirovala, tako da sam sada invalidski mirovljen.

Kada se ozrem unatrag na pređeni put, čini mi se da je to bilo jučer. Ali kada malo bolje analiziram taj put, vidim da je bilo mnogo teškoga i gorkoga. Već samo ime građevinski radnik mnogo govori koliko je takav čovjek mogao preturiti preko leda, kada se seliš iz mjesta u mjesto, u druge republike i države ili čak preko mora. Pored svih tih seljenja i vrijeme je neprijatelj.

Ali ipak tu ima nešto, što čovjeka zadržava u tom zvanju. Kad čovjek počne nešto graditi u blatu, kamenu, usred šume, u pustinji ili u vodi, pa kada zatim ugledaš objekt koji je dovršen, čovjek je ponosan shvativši što sve mogu napraviti ljudske ruke.

Kada se sjetim dolaska u SGP Pionir, kada smo imali samo 15 minuta odmora za užinu, kada smo se bacili na neku pluhu i na brzinu pojeli svoju suhu užinu, mnogi stariji radnici, koji su imali slabe zube, nisu mogli u tako kratkom vremenu jesti ono što su donijeli. Uglavnom je radno vrijeme trajalo 10, 12 pa i više sati, subote nisu bile slobodne. Minuli rad nije bio plaćen. Mnoge nedjelje trebalo je raditi.

Ako pogledamo današnje uvjete rada, možemo biti zadovoljni, ali na račun prethodnih žrtava.

Postepeno smo se mehanizirali i veselili se svakom poboljšanju koje je došlo na gradilište, od iglastih, konzolnih i kanalskih dizalica do današnjih modernih dizalica i mehanizacije, koja olakšava rad i život radnika. Ali za sve to bilo je potrebno mnogo uloženog truda i odricanja od boljeg komada kruha.

30 godina Pionir je bio moj drugi dom na kojeg sam bio ponosan da je ostvario sve to što danas ima, od radnika do mehanizacije, što radnicima olakšava život na radu, od hrane i odmora do odmora na moru i u planinama.

Na brzinu sam prešao 30 godina u Pioniru. Ovom bih se prilikom svim suradnicima i znanjcima s kojima sam na bilo koji način bio u vezi na ovom prođenom putu, želio zahvaliti za sve, svima onima koji su mi na bilo koji način pomagali s rečju i činom, omjehom ili savjetom. Hvala svima! Ako je ponekad bilo teško ili ako se pojavio neki nesporazum koji se i ne namjerno pojavljuje na radu, molim da se te slabe strane zaborave, kao što sam ih i ja zaboravio. Tako da mogu otići u mirovinu samo s lijepim uspomjenama. Da se bilo gdje sretnemo da pružimo jedan drugom ruku sa osmjehom na usnama, kao dobri stari prijatelji.

Na kraju želim SGP Pionir Novo mesto uspješan daljnji razvoj, modernizaciju i procvat poduzeća te dobre poslovne rezultate, koji neka budu plod dobrog međusobnog rada za sutrašnji, bolji komad kruha!

CIRIL PUNTAR

SINDIKAT I MID

Do sada je mnogo oura usvojilo samoupravne sporazume o inovacijama, ali još uvijek ima mnogo uzroka za zaostajanje inovacijske djelatnosti: od nedostatka stručnih kadrova i službi za to područje, premale potpore društvenopolitičkih organizacija, slabog određivanja radnih dužnosti, nepoznavanja zaštite inovatorskog rada do jednostavne zavisti. Kada bi u ourima raspolagali s točnijim podacima o inovacijskom dohotku, mogli bi se izbjeći mnogi sporovi do kojih dolazi između oura i autora inovacija. Udio posebnih naknada autorima inovacija u prosjeku iznosi 5 posto, što je po mišljenju sindikata premalo. Činjenica je da ni sami ouri nisu dovoljno društvenoekonomski podstaknuti na razvijanje inovacijske djelatnosti.

Za informacija RV SSS za obavještavanje u udruženom radu

Zamenjava osebnih izkaznic

V skladu z določbami veljavnega zakona o osebnih izkaznicah so dolžni vsi občani, katerim je bila osebna izkaznica izdana pred 1. 7. 1981, najkasneje do oktobra 1984 sedanjo osebno izkaznico zamenjati za novo.

Izpolnite to zakonsko dolžnost TAKOJ, saj je organizirana posebna akcija zamenjave, in se izognite kršitvi zakona (predvidena denarna kazen ali zapor do 15 dni) in nevedčnosti, ki jih boste imeli z neveljavno osebno izkaznico po poteku roka za zamenjavo (npr. v banki, pošti in drugod).

Zahtevi za zamenjavo osebne izkaznice, ki jo lahko vložite samo osebno v uradnih urah na sedežu sekretariata za notranje zadeve občine Novo mesto (nova stavba občinske skupščine), Novi trg 6 v Novem mestu, ali na krajevnih uradih Straza, Brusnice, Šentjernej, Dol. Toplice, Težka voda, Mirna peč, Žužemberk, Hinje, Škocjan, Šmarjeta in Otočec, ste dolžni priložiti dve enaki fotografiji, namensko izdelani za osebno izkaznico, velikosti 3 x 3,5 cm, v črno-beli ali barvni tehniki, in staro osebno izkaznico.



Gradnja 1. faze pralnice in energetike, investitor Zdravstveni center v Novem mestu. Gradi TOZD Novo mesto, vodja gradbišča Anton Graberski, dipl. gr. inž.

Kot da je bilo včeraj

Vsa leta, odkar obstaja Pionirjevo glasilo, nisem imel časa, da bi se kdaj oglasil v njem. Zato sem se pri odhodu v pokoj odločil, da napišem nekaj vrstic.

29. 3. 1954 sem oddal delovno knjižico v krškem sektorju SGP Pionir, 31. 3. 1984 sem končal svojo delovno pot pri SGP Pionir, TOZD Togrel.



Začel sem kot KV zidar, nato napravil 3-letno gradbeno mojstrsko šolo in delal kot delovodja od 1956 do 1981. Iz zdravstvenih razlogov so me na mojo prošnjo premestili v pravo delo, kjer sem zadnji dve leti delal kot tehnolog. Zahvaljujem se vodstvu TOZD Togrel za razumevanje, da so ugodili prošnji. Vendar bolezen ni mirovala, tako sem sedaj invalidsko upokojen.

Ko se ozrem na prehojeno pot, se mi zdi, kot da je bilo včeraj. Ko malo bolj analiziram to pot, vidim, da je veliko težkega in grenkega. Že samo ime gradbeni delavec veliko pove, koliko mora tak človek prestat v življenju, ko se seliš iz kraja v kraj, v druge republike in države in celo prek morja. Zraven vseh teh selitev je sovražnik še vreme.

Vendar po drugi strani delo ima svoje čare, da človeka zadržijo. Ko začneš v blatu, kamnu, sredi gozda, puščavi ali v vodi, in ko se nato zagledaš v objekti, si ponosen na delo človeških rok.

Na začetku smo imeli samo 15 minut odmora za malico, vr-

gli smo se na kak ploh, da smo na hitro zaužili suho malico, starejši delavci, ki so imeli slabe zobe, niso mogli pojesti, kar so prinesli. Največkrat je bil delovni čas 10, 12 ali tudi več ur, sobote niso bile proste. Minulo delo ni bilo plačano. Veliko nedelj je bilo treba delati.

Če pogledamo današnje pogoje za delo, smo lahko zadovoljni, vendar na račun predhodnih žrtev.

Postopoma pa smo se mehanizirali in se veselili vsake izboljšave, ki je prišla na delovišče, od iglastih, konzolnih in jaskastih dvigal do današnjih modernih žerjavov in mehanizacije, ki lajša delo in življenje delavcu. Vendar za vse to je bilo potrebno veliko vložene truda in odrekovanja boljsemu kosu kruha.

30 let je bil Pionir moj drugi dom, na katerega sem bil ponosen, da je ustvaril vse to, kar danes ima, od delavcev do mehanizacije, kar delavcem boljše življenje pri delu, hrani in počitku, kakor tudi pri oddihu na morju in v gorah.

Na hitro sem prehodil 30 letno delovno pot. Ob tej priložnosti bi se vsem sodelavcem in znancem, s katerim sem kakorkoli prišel skupaj na tej poti, rad zahvalil za vse, kar so mi kdaj pomagali, z besedo, z dejanjem pa tudi z nasmehom. Hvala vsem! Če so bili kdaj težki časi in razni nesporazumi, ki pridejo-nehote pri delu, prosim, da te slabe stvari pozabijo, kakor sem jih jaz pozabil. Odhajam v pokoj samo z lepimi spomini. Ko se bomo srečevali, si bomo s smehom na ustih stisnili roko kot dobri stari prijatelji.

Ob koncu želim SGP Pionirju še nadaljnji razvoj, modernizacijo in razcvet podjetja ter dobre poslovne rezultate, ki naj bodo plod dobrega medsebojnega dela za jutrišnji boljši kos kruha!

CIRIL PUNTAR

Informacija o pripravi zakona o javnem obveščanju

Že drugo leto potekajo v Sloveniji priprave za sprejem novega republiškega zakona o javnem obveščanju. Razprave o ustreznem zveznem zakonu pa se vlečejo že kar precej let.

To govori tudi o zapletenosti in pomembnosti tega področja družbenega življenja. Položaj je trenutno naslednji: zvezni zbor skupščine Jugoslavije je sprejel osnutek zveznega zakona in ga dal za tri mesece v javno razpravo. Republiška skupščina je obravnavala predlog za izdajo republiškega zakona o javnem obveščanju, osnutek zakona bo skupščina obravnavala julija letos.

Ob prvih razpravah o tem, kaj naj bi republiški zakon prinesel, smo tudi v odboru za obveščanje pri RS ZSS menili, da bi novi zakon moral nekatere značilnosti javnega obveščanja v ozdih posebej obravnavati — lahko tudi v posebnem poglavju. Predvsem smo si takrat prizadevali, da bi zakon vseboval obveznost ali dopuščal ustanavljanje odborov za obveščanje v delovnih organizacijah, da bi urejal pravice in dolžnosti sindikalnih organizacij v zvezi z obveščanjem, da bi ozdom dopuščal ustanavljanje informativnih služb s statusom redakcij sredstev javnega obveščanja in da bi vseboval določila, da poslovodni delavci oziroma delavci s posebnimi pooblastili ne morejo biti odgovorni uredniki glasil in drugih sredstev javnega obveščanja v ozdih.

✓ Vaš prijatelj

Pred približno pol stoletja drgnil šolske sem klopi.

Veselim se se poletja. V šolo nosil sem skrbi.

V zvezkih so blesteli redi. Včasih tudi kakšen „kol“.

Sami veste — to ni praznik, če prineseš ga domov.

Ker mi ni šla črka R sem govoril, da sem: pobič.

In tako se vam predstavlja — vaš prijatelj

RUDI ROBIČ

Inovatorstvo in vodstvo

Vodstva delovnih organizacij ne snujejo svojega razvoja na inovacijah. Z njimi ne pripravljajo naložb, z njimi si ne skušajo pridobiti tržišča. Perspektive novih naložb grade na nekakšnem pragmatičnem predvidevanju doseganje prakse in poslovanja. Niso zmožni presenetiti tržišča, ga pridobiti. Ne računajo na tehnična odkritja, ki lahko spremene celoten odnos na tržišču. To je zanje le trenutna kriza, ki ji nihče ne ve imena in je ne zna predvideti. Vodstva niso zmožna poslovne podjetnosti, ker se tveganje in drznost nimata na kaj opirati. Nobeno podjetje pri nas ne snuje svojega prodora in rasti na odkritju. Nad lastnimi inovacijami v raziskovalnih in razvojnih oddelkih niso navdušeni, previdni so, oziroma jih celo zavračajo, ker niso toliko drzni, da bi lahko na njih snovali svoj bodoči razvoj. Zaradi tega so vodstva naših podjetij neoperativna, niso vodstva taktike in pohoda v bodočnost.

MARJAN KOS
Teorija in praksa

Pionir je glasilo kolektiva SGP „Pionir“ Novo mesto. Izhaja enkrat mesečno v nakladi 3500 izvodov. Odgovorna urednica Katjuša Borsan, namestnik Danila Jenko (Lesni obrat), člani uredniškega odbora: Ivanka Šalinger (Gradbena operativna Metlika), Ida Slapšak (Gradbeni sektor Krško), Milan Oražem (Gradbeni sektor Ljubljana), Zdenka Rajer (Gradbeni sektor Novo mesto), Branimir Grašovec (Gradbeni sektor Zagreb), Smiljana Kos (Keramična in zaključna dela), Marija Jurekič (Mehanizacija, kovinarstvo, instalacije), Anton Grandovec (Projektivni biro), Srečko Jugovič (Togrel), Marjana Kraševac (Interna banka), Rudi Ivančič (Skupne službe).

Naslov uredništva: Pionir, glasilo kolektiva SGP „Pionir“, 68000 Novo mesto, Kettejev drevored 37.

Stack, film in prelom: DITC Novo mesto, TOZD Grafika, tisk Tiskarna Novo mesto, lektoriranje in tehnična ureditev: DITC Novo mesto, TOZD Časopis Dolenjski list (novinarski servis).